

indbyrdes bestæftiget sig overordentlig meget med Spørgsmaalet om Alderdomsforsørgelsen, æggede dertil af den ærede Ordfører og hans Meningsfæller ved den Agitation, som er ført rundt omkring i Landet — ja, de ere da for den Sags Skyld ogsaa opildnede til at tænke over Spørgsmaalet ved Højres Agitation, som ogsaa bestandig har talt om Alderdomsforsørgelse for ubemidlede, foranlediget dertil ved den Maade, hvorpaa dette Spørgsmaal er rejst fra anden Side herhjemme. Jeg er overbevist om, at naar de fattige se, at man ønsker at løse dette Spørgsmaal ved en Paragraf i Fattigloven, hvorved man ikke har stillet dem noget som helst andet i Udsigt end den samme Hjælp, uan er nødt til at give Fattiglemmer, som ikke ere i Stand til at forsørge sig selv paa deres gamle Dage, saa ville de ikke vise sig taknemlige, thi i Praxis — det kan ikke nytte at ville nægte det, mine Herrer! — vil det blive betragtet som Fattighjælp. I det praktiske Liv er jeg overbevist om, at man vil se paa denne Understøttelse, som om det var en Fattighjælp, og det undrer mig, at saa praktiske Folk som de, der have haft med denne Lov at gøre, og som Landbrugerne pleje at være, ikke kunne se dette, som her er Tale om, med deres praktiske Syn paa Livet (Afbrydelse). Det kan være, de se det, men saa lukke de Øjnene derfor. Jeg tror altsaa ikke, at de fattige omkring i Landet ville være tilfredse med, at Flertallet bestræber sig for at løse dette Spørgsmaal, som for dem er saa brendende, paa den Maade, som her er Tale om. Se vi paa, hvorledes de gamle, som ikke ere i Stand til at forsørge sig og sine, ere stillede nu, vide vi dog alle sammen, at Kommunerne ere pligtige til at sørge for dem paa en eller anden Maade, de maa ikke lade dem sulke ihjel, men skulle hde dem det nødvendige til deres Underhold; her bydes der dem ikke noget som helst andet. Man kan ikke stille denne Hjælp ud fra den almindelige Fattighjælp. Den ærede Ordfører sagde, eller det er i Almindelighed blevet sagt, og Regeringen siger det i sine Motiver, at det er Hovedsagen for de fattige at bevare deres politiske Rettigheder og deres almindelige Borgerrettigheder. Jeg er paa det rene med, at det er et overordentlig Gode og en Ret, som tilkommer de gamle fattige, at de skulle bevare deres Borgervet til deres sidste Dage. Men jeg er ikke enig deri, naar man siger, at det er det væsentligste for dem. Det væsentligste for dem er at faa et ordentligt Underhold paa deres gamle Dage, at blive betjente paa en saadan Maade med Hensyn til Føde, Husly og Klæder, at de kunne finde n nogenlunde ordentlig Tilværelse i de Dage,

de have tilbage, og hvori de ikke kunne forsørge sig selv. Det er Hovedsagen for dem, og ikke at bevare deres politiske Rettigheder. Jeg veed godt, at man undertiden i Agitationen over for os Socialdemokrater har sagt, at vi ville have Fattiglemmerne ud, for at de kunne stemme til Fordel for os; det var derfor, vi bestandig skreg op om, at de skulde have Valgret! Jeg vil kun overfor dem, der føre dette i Munden, bede dem om at se efter, hvem det er, de gamle stemme sammen med. Det er ikke med os. Nej, vi arbejde, for at de gamle skulle faa det godt paa de gamle Dage, og ikke for, at de skulle stemme sammen med os ved politiske og andre Valg og arbejde for os. Deres Arbejde paa dette Omraade er ligesom alt det andet Arbejde skrinlagt paa den Tid; de skulle have Ret til at udøve deres Valgret, naar de føle sig oplagte dertil, men jeg føler mig overbevist om, at de gamle Folk i Almindelighed ikke ville sætte nogen Pris paa at kastes ind i den politiske Kamp. De vilde tværtimod være det Samfund overordentlig taknemlige, som ved den Hjælp, det hder dem, skaffer dem en Alderdom, som de kunne tilbringe i nogenlunde Tilfredshed. De ville ikke bryde sig om, hvad der i øvrigt foregaar ude omkring dem. Lad mig i denne Forbindelse sige til alle dem, der raabe paa, at vi i Almindelighed ikke spare paa Pengene, men ere flotte med dem, og ville have Byrderne over paa Staten, fordi vi ikke bryde os om, at Statens Benge rulle til den Slags Ting, at vi aldrig have tænkt paa at ville opvarte de gamle med Dyresteg og Champagne. Saa usfornuftige ere vi ikke. Nej, vi ville paa det Omraade som paa alle andre føre en fornuftig Stats-husholdning og kun indrette det saaledes, at de gamle kunne have en sorgfri og tarvelig Tilværelse paa de gamle Dage. Jeg forstaar heller ikke, hvordan man kan bringe dette Spørgsmaal ind i denne Forbindelse; thi der er vel egentlig ingen tarveligere anlagt end gamle, fattige og udslidte Mennesker. Hvem stiller vel overhovedet færre Fordringer til Livet end de! Naar blot de tarvelige Fornødenheder, de have, blive tilfredsstillende, naar de blot have nogenlunde Føde, Klæder og Husly, og det bliver ydet dem i en saadan Form, at det ikke er ydmygende for dem, saa stille de sandelig ikke store Fordringer. Bækkedne, som de have været hele deres Liv igennem — de have selv maattet lide for deres Fornødenheder — ligesaa bækkedne ere de i deres Alderdom. Naar det her er sagt af Sindenrigsministeren, ogsaa undertiden fra hans Venners Side, at vi dog ikke kunne forlange af dem, at de skulle gaa saa vidt, som andre have foreslaet